

MİLLETVEKİLİ ADAYLARININ GENEL SEÇİM ÖNCESİ TÜRKİYE'DEKİ SPOR UYGULAMALARI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

M. Yalçın TAŞMEKTEPLİGİL

OMÜ Yaşar Doğu Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Samsun / TÜRKİYE

Faruk ALBAY

OMÜ Yaşar Doğu Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Samsun / TÜRKİYE

Y. Selim AĞAOĞLU

GOPÜ Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Tokat / TÜRKİYE

S. Ahmet AĞAOĞLU

OMÜ Yaşar Doğu Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Samsun / TÜRKİYE

Seydi KARAKUŞ

21. Dönem Kütahya Milletvekili, Kütahya / TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 13.06.2005

Yayına Kabul Tarihi: 08.12.2005

ÖZET

Siyaset ve spor bir bütünün ayrılmaz iki parçasıdır. O yüzden sportif hizmet, yürütme ve yasama organlarının sorumluluğundadır. Buradan hareketle bu araştırmanın amacı; Türkiye'de 3 Kasım 2002 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimine katılan Samsun, Kütahya, Tokat, Adıyaman ve Niğde illerindeki siyasi partilere mensup 150 "milletvekili adayının" ülkedeki spor uygulamaları hakkındaki görüş ve düşüncelerini ortaya koymaktır. Araştırmaya katılan milletvekili adaylarının %21.3'ü düzenli, %78.7'si ise düzensiz spor yapmaktadır. Deneklerin yaptığı faaliyetler genellikle "yürüyüş ve koşudur" (%50). Fakat deneklerin bu faaliyetlere fayda prensibi ekseninde katıldıkları söylenemez.

Deneklerin önemli kısmı (%88.7) Türkiye'deki spor tesislerinin ihtiyacı karşılar nicelik ve nitelikte olmadığını belirtmekte, Türk sporundaki gelişmeyle (%91.3) beraber dünya sporundaki seviyeyi yeterli bulmamaktadır (%92). Bu görüşe sahip deneklerin %21.3'ü önceden bir kulüpte idarecilik yapmış olanlardır.

Diğer yandan adaylar, konuşmalarında spor sorunlarına büyük ölçüde yer verdikleri (%45.3) halde seçmenlerden gelen spor talebinin yeterli olmadığını (%54.7), ayrıca, sportif gayretlerinin de seçmenlerce takdir edilmediğini belirtmektedir (%68.7). Bu bağlamda spora hizmet bakımından siyasi kişi ve kuruluşların üzerindeki kamuoyu baskısı yeterli değildir.

Deneklerin sporla ilgili sorunları önem düzeyleri bakımından sıralamasında önceliği, sağlık ve sosyal güvenlikle (%21.3) beraber eğitim (21.3) almaktadır. Bunu, ekonomi (%17.3), tesisleşme (%12.6), spor organizasyonu (%10) ve yönetim (%9.3) sorunları izlemektedir. Bunun yanında deneklerin Türk spor politikasını önem düzeyine göre sıralama seçenekleri arasındaki ilk tercihler de "kitle sporunu yaygınlaştırmak" (34.6), "tesisleşme" (%30) ve spor yolu ile "ülke tanıtımını gerçekleştirmek" (%12) biçiminde belirginleşmiştir.

Anahtar Kelimeler: Milletvekili, Spor

THE EVALUATIONS OF OPINIONS OF DEPUTY CANDIDATES ABOUT SPORT APPLICATIONS BEFORE GENERAL ELECTION IN TURKEY

ABSTRACT

Politics and sports are parts of whole that cannot be separated from each other. For this reason law enforcement and legislation are responsible of sportive service .In this way the purpose of this study is to appear the visions and opinions of sport applications of 150 deputy candidates which are in political parties and they participated general deputy election in Turkey before november Nov. 3, 2002 . this study was applied the city of Samsun, Tokat, Adiyaman, Nigde and Kütahya.

Subjects who participated at this study of 21.3 % regularly, 78.7 % occasionally doing sports. Subjects generally doing walking and running (50%). But subjects don't participated these activities for benefits.

Most of the subjects (88.7 %) said that sport foundations dont have enough quality and quantity. Though sports, are developing in Turkey (91.3 %), but its level is not enough in the world (92 %). 21.3 % of these subjects worked(had a duty) as a sports administrator in the clubs before.

On the other hand, 45.3 % of the subjects said that sport problems taking place in their conferences, but also said that voters demand aren't enough for this subject (54.7 %). In addition these kind of efforts don't be appreciated by voters(68.7 %).There is not enough public impression on politicians and political foundations for these situations.

The problems related with subjects ranking firstly health,and social security (21.3 %) and with education (21.3 %) and then economy (17.3 %), foundations (12.6 %) sport organizations (10 %) and administration (9.3 %) takes place. In addition subjects ranking the Turkish sport politics are firstly widespread of crowd of people sports (34.6 %) foundations (30 %) and with the way the identification of country take place (12 %).

Key Words: Deputy, sports

1.GİRİŞ

En kısa tanımına göre siyaset, devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatıdır (Meydan Larousse). Bu anlamıyla siyaset bir erk (iktidar) ilişkisidir ve aynı ilişkinin yaptırma gücü ve koruyucusu olan devletle yaşıttır. Siyaset gibi spor da insanlık tarihinin ilk devletlerinde (Mısır ve Sümerliler) görülen bir olgudur. Sporla devletin bu beraberliği tarih boyunca sporla siyasetin iç içe olduğu ve aralarındaki bağın aykırılıktan çok koşutluk içerdiğini ortaya koymaktadır (Fişek,1983). Fakat günümüze kadar gelen yanlış uygulamalar neticesinde ortaya çıkan deneyimler spor ve siyaset kavramlarının birbirinden ayrı olarak ele alınması gerektiğini vurgular. Bunun bir sonucu olarak; “spor siyaseti aşar, geride bırakır. Bizi ilgilendiren siyaset değil spordur” (Fişek,1983), spora siyaset karıştırılmaz türünden söylemler herkesin

diline pelesenk olmuştur. Ancak bu tartışmalar çok yersiz ve haksızdır. Aksine spor ve siyaset bir bütünün parçaları olarak birbirlerini tamamlayan iki konudur ve her ikisinin de amacı topluma yarar sağlamaktır. Çünkü siyaset devlet yönetimi olarak devletin fiilen işleyen mekanizması, spor da toplumsal bir kurum olarak bu ana gövdenin bir parçasıdır. Bu durumda üzerinde tartışılması gereken, söz konusu iki olgu hedeflerinin doğru ve eksiksiz olarak uygulanıp uygulanmadığıdır. Dolayısıyla, spor yolu ile elde edilecek faydanın devlet yönetiminde bulunan siyasilerin ve bürokratların kişisel çıkarlarını ön plana çıkartacak biçimde değil, bütün toplumun menfaatlerini gözeterek şekilde gerçekleşmesi gerekir. Nitekim bugün, çıkar politikaları neticesinde ortaya çıkan uygulamalar, bir taraftan siyaseti,

siyasetçilerin bireysel amaçlarına hizmet eden bir sektör durumuna sokarken, diğer taraftan spor ve siyaset kavramlarını birbirine karşıt hale getirmiştir.

Şüphesiz bu noktada sporun evrensel bir çerçeve içerisinde ne olduğu ve hangi hedeflere ulaşılacak için uygulandığının tam olarak bilinmesi gerekir. Aksi halde sporla ilgili hedefler iyice kavranmadan yapılan çalışmalar hem siyaseti kirletecek hem de spordan beklenen faydanın ortaya çıkmasına engel olacaktır. O nedenle siyaset spor üzerindeki etkinliğini mutlak surette sporun evrensel kazanımları üzerinde yoğunlaştırmalıdır. Bunun gerçekleşmesi ise tartışmasız sporu yaşam biçimi haline getirmiş, onun hedef ve sorunlarını bilen siyasilerle mümkündür.

Sosyolog Renomeryov'a göre; insanları eğitmenin en temel yolu sağlığı geliştirmek ve fiziksel yapıyı güçlendirmektir. Kuşkusuz bu amaç spora katılım ile gerçekleşebilir. Böylece çalışma kaynaklarının kullanımı artar ve gerçek iş kapasitesindeki bağlar kuvvetlenir. Diğer yandan spor insanları bir amaç etrafında buluşturan, kişilerin örf ve adetlerini yaşatmasını ve bir gruba ait olmasını sağlayan bir organizasyondur. Sportif başarı ile ülkedeki bölge, dil, eğitim ve sosyal sınıf farkı unutulur. Dolayısıyla spor, kimlik, aitlik ve birlik duygusunu artırır. Fakat spor aktivitelerini yapmak için sponsor, organizasyon ve bir çok durumda tesis gereklidir (Cookley, J., J., 1990). Aslında sözü edilen bu ihtiyaç ve faydalar devletlerin spora olan ilgisinin sebebinin açıklar.

Türkiye'de sporun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması noktasında mevzuat çerçevesinde ortaya konan bütün prensipler sporun halkın hizmetine sunulması gereken bir faaliyet olduğunu göstermektedir.

Nitekim 1982 Anayasası (59. madde) sporu birey için bir hak, devlet için bir görev kabul etmekte (Berk, 2000), bu görevin yerine getirilmesini ise yürütme ve yasama organlarının (Hükümet ve Meclis) sorumluluğuna vermektedir. Başka bir ifadeyle ülke politikalarının belirlenmesi, uygulanması ve denetimi siyasi partilerin en önemli görevlerinden sayılmaktadır. Bu yüzden, ülke yönetimine talip olan siyasi parti ve mensuplarının, kitlesel ilgiye konu olan ve toplumsal gelişmeye büyük katkı sağlayan spor olgusuna yaklaşımları son derece önemlidir.

Buradan hareketle, bu çalışmanın amacı; ülkeye hizmet verecek siyasi parti milletvekili adaylarının spordaki gelişme ve uygulamalar ile ilgili görüş ve düşüncelerini belirleyerek değerlendirmek ve böylece söz konusu sürece bir katkı sağlamaktır.

2. YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı; Türkiye'de 3 Kasım 2002 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimine katılan siyasi partilere mensup "milletvekili adaylarının" ülkedeki spor uygulamaları hakkındaki görüş ve düşüncelerini ortaya koymaktır.

Çalışmaya katılan milletvekili adaylarının görüşlerini içeren veriler anket yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından uzman görüşleri alınarak hazırlanan anketler; Samsun, Kütahya, Tokat, Adıyaman ve Niğde illerindeki partilerin seçime katılacak adaylarına (150 aday) seçimin hemen öncesinde (1 hafta) elden ulaştırılmıştır. Milletvekili seçim bölgeleri ve bunların örneklem oranları aşağıda verilmektedir.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler yüzde ve frekans dağılımı ile çözümlenmiştir.

Milletvekili seçim bölgeleri ve örneklem oranları

İller ve Milletvekili Kontenjanları		Partilerin aday sayıları ve oranları (17xKontenjan)		Ankete katılan aday sayı ve oranları		Örneklem oranı
		f	%	f	%	
Samsun	9	153	30	54	36	35.3
Kütahya	6	102	20	35	23.3	34.3
Tokat	7	119	23.3	25	16.7	21
Adıyaman	5	85	16.7	22	14.7	25.8
Niğde	3	51	10	14	9.3	27.4
Toplam	24	510	100	150	100	29.4

3.BULGULAR**Tablo 1.** Deneklerin yaş ve cinsiyet durumları

	Cinsiyet		Yaş	
	Bay	Bayan	45 ve altı	46 ve üstü
F	129	21	70	80
%	86	14	46.7	53.3

Tablo 2. Deneklerin siyasi parti ve illere göre dağılımı

İl	DYP	DSP	MHP	AKP	ANAP	CHP	SP	BBP	GP	YTP	ÖDP	İP	LDP	YP	MP	BTP	DEHAP	F	%
S	3	0	1	5	4	1	0	4	0	4	5	5	5	5	2	5	5	54	36
K	2	2	4	2	2	2	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	1	35	23.3
T	1	2	2	3	3	1	2	3	1	1	0	0	3	1	2	0	0	25	16.7
A	1	3	2	3	1	2	4	3	1	1	0	0	0	0	0	0	1	22	14.7
N	0	1	1	3	0	1	3	1	1	2	0	1	0	0	0	0	0	14	9.3
Toplam	5	6	6	14	8	5	9	11	3	8	5	6	8	6	4	5	6	150	100

S: Samsun, K: Kütahya, A:Adıyaman, N:Niğde, T:Tokat.

Tablo 3. Spor yapma sıklığı

	F	%
Haftada birgün	22	14.7
Haftada ikigün	26	17.3
Haftada üç ve daha fazla	32	21.3
Zaman buldukça	70	46.7
Toplam	150	100

Tablo 4. Deneklerin yaptıkları spor türü

	f	%
Basketbol	7	4.6
Yürüyüş ve Koşu	75	50
Futbol	40	26.7
Masa Tenisi	4	2.7
Fitnes, Vücut Geliştirme	4	2.7
Güreş	4	2.7
Voleybol	8	5.3
Yüzme	8	5.3
Toplam	150	100

Tablo 5. Deneklerin sporla ilgili bazı profil ve düşünceleri

	Evet		Hayır	
	f	%	f	%
Geçmişte aktif spor yapma	53	35.3	97	64.7
Halen sağlık için spor yapma	59	39.3	91	60.7
Spor kulübü yönetim organlarında görevde bulunma	32	21.3	118	78.7
Konuşmalarda sporla ilgili sorunlara yer verme	86	57.3	64	42.7
Spor tesislerinin ihtiyacı karşılama durumu	17	11.3	133	88.7
Sporun mahalli idarelere verilmesi fikrine katılma	111	74	39	26
Sporun mahalli idarelere bırakılmasının parti programında bulunması	100	66.7	50	33.3
Engellilerde sporun yaygınlaştırılmasının parti programında bulunması	117	78	33	22
Seçmenlerden sporla ilgili talep gelme durumu	68	45.3	82	54.7
Parti programındaki spor politikasının yeterlilik durumu	106	70.7	44	29.3
Türkiye'nin dünya sporundaki seviyesinin yeterliliği	12	8	138	92
Spor ile ilgili gayretlerin seçmen tarafından takdir edilmesi	47	31.3	103	68.7
Cumhuriyetten günümüze spor olgusunun gelişme yeterliliği	13	8.7	137	91.3

Tablo 6. Sporla ilgili sorunların önem düzeyine göre sıralanması

S	Sağlık ve sosyal güvenlik		Yönetim		Eğitim		Ekonomi		Spor Organizasyonu		Kulüpler		Tesisleşme	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	32	21.3	14	9.3	32	21.3	26	17.3	15	10	5	3.3	19	12.6
2	37	24.6	14	9.3	30	20	29	19.3	13	8.6	9	6	9	6
3	31	20.6	21	14	14	9.3	14	9.3	18	12	14	9.3	22	14.6
4	31	20.6	20	13.3	17	11.3	16	10.6	25	16.6	22	14.6	12	8
5	26	17.3	14	9.3	12	8	19	12.6	13	8.6	22	14.6	11	7.3
6	17	11.3	16	10.6	11	7.3	13	8.6	13	8.6	29	19.3	13	8.6
7	26	17.3	18	12	14	9.3	3	2	20	13.3	21	14	6	4

Tablo 7. Spor politikalarının önem düzeyine göre sıralanması

S	Başarılı sporcuyla korumak		Tesisleşme politikası		Ülke Tanıtımını gerçekleştirmek		Kitle sporunu yaygınlaştırmak		Zirve sporu desteklemek	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	23	15.3	45	30	18	12	52	34.6	20	19
2	23	15.3	38	25.3	30	20	32	21.3	8	5.3
3	43	28.6	18	12	30	20	21	14	9	6
4	30	20	19	12.6	30	20	16	10.6	25	16.6
5	8	5.3	7	4.6	22	14.6	11	7.3	58	38.6

4.TARTIŞMA

Araştırmaya katılan 70'i (%46.7) 45 yaş ve altı, 80'i de (%53.3) 46 ve üstü yaş grubunda bulunan 129 erkek (%86) ve 21 bayan (%14) olmak üzere toplam 115 deneğin %23.5'i düzenli, %76.5'i ise düzensiz spor yapmaktadır. Adayların %39.3'ü de (59) halen sağlık için spor yaptığını ifade etmektedir. Sağlık için

sporun haftada en az üç gün olması gerektiği (Çetin, 1999; Erkan, 1999) düşünülürse, deneklerin bu faaliyetlere tam olarak fayda prensibi ekseninde katıldıkları söylenemez.

Milletvekili adaylarının yaptığı faaliyet türü genellikle "yürüyüş ve koşu" (%50) alanında yoğunlaşmaktadır. Deneklerin yürüyüş ve koşu ile

ilgilenmesi bu faaliyetlerin kolayca yapılabilmesinden kaynaklanabilir. Fakat adayların %78.7'sininin düzenli olarak spor yapmadığı göz önüne alınırsa, %50'lik bir oranın(75 kişi) yürüyüş ve koşu yaptığını belirtmesi pek ikna edici değildir. Bu yüzden bunu biraz da spor alışkanlığı olmayan insanların başvurduğu kaçamak bir cevap olarak değerlendirmek gerekir. Dolayısıyla bu durumda, sporla ilgilenen deneklerin büyük çoğunluğunun geçmişte aktif olarak spor yapanlar %35.3) olduğu ve bunların da (%26.7), ara sıra futbol oynadığı kabul edilebilir. Kuşkusuz bu uygulama sağlık için spor amacından uzaktır. Esasen bu görünüm hemen hemen bütün ülkede ve tüm bireylerde izlenilebilen bir durumdur. Bilhassa son yıllarda özel teşebbüsün gelir, belediyelerin de sosyal fayda elde etmek için kurduğu halı saha ve yürüyüş-koşu parkurlarıyla ortaya çıkmıştır. Ancak bu gelişme tam anlamıyla yerleşmiş bir kültürel oluşum olarak da değerlendirilemez. Çünkü anlamlı bir spora katılım, devamlılık gerektiren bir davranıştır. Gerçekten Türkiye'de spora katılım oldukça düşük nispetlerde gerçekleşmektedir. Bu, kültürel sebeplerle olduğu kadar teknik donanım ve alt yapı unsurlarıyla da alakalıdır. Bugün bile ülkede lisanslı sporcu ve sağlık için spor yapan insan sayısı nüfusun üçte birini kapsamamaktadır (Taşmektepligil, Bostancı, 2000).

Araştırmaya katılan deneklerin önemli kısmı (%88.7) Türkiye'deki spor tesislerinin ihtiyacı karşılar nicelik ve nitelikte olmadığını belirtmekte, Türk sporundaki gelişmeyi (%91.3) ve dünya sporundaki seviyeyi yeterli bulmamaktadır (%92). Bu görüşe sahip

deneklerin %21.3'ünün önceden bir kulüpte idarecilik yapmış olması hayli dikkat çekicidir. Aslında spor, arz talep ilişkisi içinde gelişen bir olgudur. Fakat milletvekili adaylarına göre, konuşmalarda sporla ilgili sorunlara büyük ölçüde yer verildiği (%57.3) halde seçmenlerden gelen spor talebi yeterli değildir (%54.7). Ayrıca, adaylar spor ile ilgili gayretlerin seçmenlerce takdir edilmediği hususunda da birleşmektedir (%68.7). Bu bağlamda spora hizmet etmek bakımından siyasi kişi ve kuruluşların üzerinde yeterli kamuoyu baskısı olduğunu söylemek mümkün değildir. Oysa kamuoyu, "topluluğunun en geniş çaplı ve soyut örneklerinden biridir" (Sezer, 1972). Kaldı ki halkın belirli bir konuda fikir ve davranış birliği gösterebilmesi yüz yüze temaslardan daha çok kitlenin haberleşmesini sağlayan teknik araçlarla mümkündür (Taşmektepligil, 1995). Bunun için sadece siyasi parti milletvekili adaylarının konuşmalarında spora yer vermesi yeterli olamaz. Aynı zamanda yazılı ve görsel medya başta olmak üzere siyasi parti program ve uygulamalarında da konu amaca uygun tarzda ele alınmalıdır.

Türkiye'de medya sporun daha çok sansasyonel boyutuyla ilgilenmekte, siyasi partiler ise meseleye çok yüzeysel bir yaklaşım göstermektedir. Her ne kadar bu araştırmaya katılan deneklerin önemli çoğunluğu partilerinin spor politikalarını yeterli görse de (%70.7), incelenen parti program ve seçim bildirgelerinin çoğunda sporla ilgili sadece genel ifadelerle yer verildiği, köklü çözüm sağlayacak ve uygulamaya yansıtacak yaklaşımların ise çok az olduğu görülmektedir. Mesela denekler

sporun mahalli idarelere verilmesi fikrine büyük oranda katılmalarına karşın (%74) çok az sayıda parti bu konuya programında değinmiştir. Halbuki deneklerin % 66.7'si sporun mahalli idarelere bırakılması konusunun partilerinin programında olduğunu belirtmektedir. Bunun gibi “engellilerde sporun yaygınlaştırılması” (%78) konusunda da deneklerin parti programı açısından yanlış bilgiye sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Deneklerin sporla ilgili sorunları önem düzeyleri bakımından sıralamasında önceliği, sağlık ve sosyal güvenlik (%21.3) ile birlikte eğitim (21.3) almaktadır. Bunu, ekonomi (%17.3), tesisleşme (%12.6), spor organizasyonları (%10) ve yönetim (%9.3) sorunları izlemektedir. Bu konuda denekler kulüpleri (%3.3) önemli bir sorun olarak görmemektedir. Kuşkusuz sporla ilgili sorunların tespitinde adayların isabetli olduğu söylenebilir. Fakat bilinmelidir ki sporun topluma ulaştırılmasında kulüp çekirdek birimdir ve bütün dünyada halka açılan bir pencere olarak kabul edilir. Nitekim gelişmiş ülkelerde sporun okullar ve kulüpler aracılığı ile topluma yayıldığı ve geliştiği gözlenmektedir. Mesela Amerika Birleşik Devletleri'nde spor, ağırlıklı olarak eğitim kurumlarında yapılırken, Türkiye'de Almanya'da olduğu gibi kulüplerde yapılmaktadır. Dolayısıyla hangi ekonomik gelişmişlik düzeyinde ve hangi rejimde olursa olsun spor etkinliklerinde kulüpler vazgeçilemez unsurlardır (Kotan, 1996). Ancak Türkiye'de spor kulüplerinin çoğu gelir ve giderleri dengeleme güçlüğü çekmekte ve her kongre öncesi yönetim becerisiyle ilgili hasletler aranmaksızın mali destek sağlayacak başkan ve

yönetim kurulu üyesi arayışı içine girmektedir. Kulüplerin mali durumlarının iç açıcı olmayışı, onların kurumlaşmamasından, ilke, tutum, davranış ve yönetim gibi alanlarda sağlam gelenekleri olmayışından kaynaklanır (Keten, 1993). Bu yüzden mevcut mevzuat ile kulüpleri yönetmek hem zor hem de verimsizdir.

Esasen spor kulüpleri gibi sosyal güvenlik ve sağlık, eğitim, yönetim ve tesisleşme türünden pek çok sorunun çözümü ihtiyaçlara göre yeniden yapılacak özel bir spor yasasıdır. Bu yasanın yapılabilmesi için gerekli olan potansiyel mecliste yer alan milletin temsilcilerinde vardır. Nitekim bu araştırmaya katılan ve pek çoğu milletvekili olarak meclise girmiş bulunan denekler Türkiye'nin spor politikasını önem düzeyine göre sıralarken “kitle sporunu yaygınlaştırmak” (%34.6), “tesisleşme” (%30) ve “ülke tanıtımını gerçekleştirmek” (%12) seçeneklerini birinci tercih olarak benimsemişlerdir. Ancak bu anlayışa rağmen tarih gözlemiştir ki, ne zaman hükümetler spora karışsa, daima eğlenceli spor yerine fiziksel yeterlik, kendini geliştirme yerine fazla disiplin ve fiziksel yetenekler, çok katılım yerine rekor ve zaferler ön plana çıkmıştır (Cookley, 1990).

Günümüzde üniter sistemdeki bütün devletlerin idare yapısı, merkezi ve mahalli olmak üzere iki birimden oluşmaktadır (İmamoğlu, Ekenci, 1993). Devlet kamu hizmetlerinin büyük bir bölümünü yerinden yönetim kuruluşlarına bırakmakla birlikte, önemli bir bölümünü yerel yönetim eliyle merkezden yürütmektedir. Bu nedenle

sporun mahalli idareler tarafından da iyice anlaşılması gerekir. Zaten yönetimler, sınırları içinde yaşayan halk için sağlıklı, güvenilir, tatminkar spor ve rekreasyon programları geliştirmek, yaygınlaştırmak için gerekli projeleri hazırlamak zorundadırlar (Castles, 1991). Kaldı ki bir yerel yönetim kuruluşu olan belediyeler halka en yakın kuruluşlar olarak bilinirler. Bunun nedeni, belediyelerin üstlendikleri görevlerin halkın günlük yaşantısını yakından ilgilendirmesidir (Nadaroğlu, 1986). Nitekim belediyeler kanununa göre (Kanun no: 3030), büyük şehir ve ilçe belediyelerinin, “Yeşil sahalara, parklar ve bahçeler yapmak, sosyal ve kültürel hizmetleri yerine getirmek, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettmek” görevleri arasında sayılmıştır.

Bu anlamda belediyelerin karar mekanizması olan belediye meclisleri, sporun kitlelere yaygınlaştırılması konusunda, yerel yönetimlerin önemini ve etkinliğinin farkındadır. Ancak çok çeşitli işlevler yüklenmiş olan belediyelerin, spor ve yönetimi konusunda oluşmuş bir geleneği ya da mevzuatı yoktur (Karakuş, Sunay, 2000). Yani bir plan ve program içinde çalışmadıkları ortadadır (Katırcıoğlu, 1999). Hükümetler gibi belediyeler de sporu genelde prestij kazanmak için kullanmaktadır.

Türkiye’de karar verme durumunda bulunanların spor sorunlarında köklü çözümlere yönelmemesi biraz da sporla ilgili kültürel formun ürünüdür. Nitekim, yaşam boyu sportif eksenli faaliyetlerin uzağında bulunan bireylerin bu konuda

etkili ve kabul edilebilir bir yönetim ortaya koymaları beklenemez. Bu anlamda meclisin de bu toplum fertlerinden oluştuğu düşünülürse, sporun topluma yaygınlaştırılmaması ve bir hayat tarzı olarak ferdi yaşama yansıtılmaması anlaşılabilir. Bu yüzden toplumun spor anlayışını aktivite tecrübesi ile zenginleştirilmiş bir sportif eğitim ile değiştirmek gerekir. Aksi halde teorik planda doğru kabul edilebilen uygulamalarda bile yetersizliklerle karşılaşılacaktır. Çünkü mesele çoğu kez sporun insanın ihtiyaçlar hiyerarşisinde yer bulmasıyla ilişkilidir. Dolayısıyla Türkiye’yi yönetme amacı ile ortaya çıkan her bireyin bu toplum içinde yaşadığı ve onun kültürel etkisi ile şekillendiği unutulmamalıdır.

5. KAYNAKLAR

- Berk, K., 2000, T.C. Anayasası, Alfa Yayınları, Ankara.
- Castles, I., 1991, Year Book Australia, Australian Bureau of Statistics, No.74, Canberra.
- Çetin, N., 1999, Toplum Sağlığı İçin Spor, Som Ofset Ankara, s.11.
- Cookley, J., J., 1990, Sport in Society, 4. Ed. St Louis: Times Mirror/Mosby, CollegePub. S.302-318.
- Ekenci, G., İmamoğlu, F., 1998, Spor İşletmeciliği, Alp Ofset Matbaacılık, Ankara, s.4.
- Erkan, N., 1998, Yaşam Boyu Spor, Bağırhan Yayınevi, Ankara, s.45.
- Katırcıoğlu, A., 1999, Yerel Yönetimlerin (Belediyelerin) Rekreatif faaliyetlere Yaklaşım ve Uygulamaları Bakımından Değerlendirilmesi,

- OMÜ, Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim
Dalı Yüksek Lisans Tezi, Samsun,
s.93
- Karakuş, E., Sunay, H., 2000, “Sporun
kitlelere yaygınlaştırılmasında yerel
yönetimlerin yeri ve fonksiyonlarına
ilişkin Ankara ili metropol ilçeleri
belediye meclis üyelerinin
görüşleri”, Gazi Beden Eğitimi ve
Spor Bilimleri Dergisi, Cilt: V,
Sayı:3, Ankara, 63-80.
- Keten, M., 1993, Sporda Temel Hedef ve
Yönetim Politikası, Sporyorum,
Sayı:70, s.60-63.
- Kotan, E., 1996, Türkiye’de Spor
Kulüplerinin İdari Yapısı, M.Ü.
sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden
Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Doktora tezi, İstanbul, s.1,80.
- Kurthan, F., 1983, Devlet Politikası ve
Toplumsal Yapı ile İlişkisi
Bakımından Spor Yönetimi,
Dünyada- Türkiye’de, Ankara
Üniversitesi,SBF Yayınları,
Ankara,s.20,86,87.
- Meydan Larause, cilt 11, s.523.
- Nadaroğlu, H., 1986, Mahalli İdareler,
İstanbul, Met/er Matbaası, s. 275.
- Sezer, D., 1972, Kamuoyu ve Dış Politika,
Ankara, s.3.
- Taşmektepligil, Y., 1995, Sporun
Yaygınlaştırılmasında Semt
Sahalarının Etkileri, M.Ü. sağlık
Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve
Spor Anabilim Dalı Doktora tezi,
İstanbul, s.54.
- Taşmektepligil, Y., Bostancı, Ö., 2000,
“Farklı özelliklere sahip fertlerin
sportif faaliyetlere katılımlarını
etkileyen faktörlerin belirlenmesi”,
Gazi Beden Eğitimi ve Spor
Bilimleri Dergisi, Gazi Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu, Cilt V, Sayı, 2.